

ZONMW GEWOON BIJZONDER TIPS VOOR BRUIKBARE PRODUCTEN

Bij het ontwikkelen van interventies, methodieken, tools en andere producten gaat het erom dat deze ook daadwerkelijk gebruikt (gaan) worden in praktijk, beleid of onderwijs, ofwel dat ze impact hebben. Op die manier kunnen de producten bijdragen aan betere zorg en gezondheid.

Tijdens de programmadag van Gewoon Bijzonder op 5 november 2020 presenteerden zes netwerken elk een product en kwamen (potentiële) gebruikers aan het woord. Enkele ervaringsdeskundigen en praktijkprofessionals gaven tips over de bruikbaarheid van deze producten. Als producten daadwerkelijk gebruikt kunnen worden, is hun impact voor de sector groter. Ook andere projecten en netwerken kunnen hun voordeel doen met onderstaande tips.

Tips speciaal voor projecten in de beginfase

- ✓ **Begin bij ‘wat is het probleem, het vraagstuk?’**
... en werk met elkaar aan een product dat het probleem/vraagstuk oplost en waarmee de gebruiker ook uit de voeten kan.
- ✓ **Werk vanaf het begin samen met alle relevante partijen**
Wie hebben er iets aan, wie gaan het product gebruiken?
- ✓ **Denk eraan om ook familie en naasten te betrekken**
- ✓ **Voer in de beginfase heel veel gesprekken**
Wat leeft er, wat speelt er?
Door met (zorg)organisaties in gesprek te gaan, ontstaat ruimte om ergens bij stil te staan en erover na te denken.
- ✓ **Vraag gebruikers wát ze (precies) nodig hebben**
- ✓ **Vraag gebruikers en (zorg)organisaties hoe ze betrokken willen worden in het project**
- ✓ **Vraag (individuele) gebruikers en (zorg)organisaties (ook het management) wat ze nodig hebben om het product te gaan gebruiken**
- ✓ **Doe de Cabriotraining**
Deze is gericht op samenwerking tussen onderzoekers en ervaringsdeskundigen met een (verstandelijke) beperking.
- ✓ **Investeer in de verbinding onderzoek en (zorg)praktijk**
Je spreekt niet dezelfde taal. Tijd voor elkaar nemen en uitwisseling is daarom écht belangrijk.
- ✓ **Het proces: verwachtingsmanagement is even belangrijk als betrokkenheid**
 - Communiceer helder over wat je gaat doen.
 - Check steeds bij de gebruikers: ‘Dit is wat jullie aangaven, dit is wat we ervan hebben gemaakt, werkt het zo?’
 - Als er ‘hobbels’ zijn, benoem ze en pak ze ook gezamenlijk aan.

- ✓ **Nieuwe kennis/producten naar het onderwijs brengen is lastig: denk na hoe je product in het onderwijs kan 'landen'**

En hoe je het onderwijs zo snel mogelijk kunt betrekken. Wellicht kunnen docenten (en studenten) bij bepaalde activiteiten betrokken worden.

Tips over uitproberen, uittesten en doorontwikkelen van een product

- ✓ **Als het product er is, ga het uittesten in de (zorg)organisaties of met de mensen die al meedoen**
- ✓ **Denk niet alleen aan de gebruikers zelf, maar ook de mensen er omheen, bijvoorbeeld naasten**
- ✓ **Verzamel de ervaringen van de (zorg)professionals én degenen die ervan profiteren (cliënten en naasten)**

Tips over verspreiding

- ✓ **Maak een afspraak met het Kennisplein Gehandicaptensector**
- ✓ **Communicatie**
 - Zoek uit via welke kanalen de mensen die je wilt bereiken (dus bijvoorbeeld ook ouders en naasten) aan informatie komen. En probeer ook daar je boodschap kwijt te raken.
 - Ga over het product in gesprek en blijf er over praten; creëer een *buzz*: zorg dat het product steeds weer ergens 'oppopt'.
 - Betrek de einddoelgroep ook bij de communicatie.
 - Communicatie is een vak: onderzoekers en mensen in de zorg zijn te veel intern gericht. Raadpleeg eens iemand uit de marketingwereld hierover.
 - Maak verhalen: laat gebruikers vertellen over hun ervaringen met het product. Dat is heel aansprekend voor andere (toekomstige) gebruikers.
 - Spreek de taal van de gebruiker.
- ✓ **Vindbaarheid is belangrijk**

Vindbaarheid van informatie, of van een product. Denk daar zo vroeg mogelijk over na.
- ✓ **Is het product toegankelijk voor de gebruiker?**

Bijvoorbeeld, kunnen naasten er gratis of tegen zeer geringe kosten over beschikken?
- ✓ **Maak de meerwaarde van je product duidelijk**

Soms zijn er al meerdere soortgelijke producten. Wat hebben mensen met een beperking, naasten en professionals eraan? Welk probleem of vraagstuk lost het op? Wat maakt het uniek ten opzichte van andere soortgelijke producten?

Tips specifiek

Website

- ✓ **Combineer de website met een e-learning**
Dat bevordert optimaal gebruik van de website.
- ✓ **Zorg voor een goede zoekfunctie**
Zo kan de gebruiker makkelijker vinden wat hij/zij zoekt.
- ✓ **Creëer de mogelijkheid voor een gepersonaliseerde omgeving**
Dan kan iemand alle relevante informatie bij elkaar zetten.

App

- ✓ **Bouw aan het eind van de app feedback in voor de gebruiker**
Dat bevordert inzicht en leren.
- ✓ **Hak een leerproces op in kleine behapbare stapjes**
Dat bevordert het gebruik van de app.
- ✓ **Laat een heel team met de app werken**
Zo blijft iedereen beter gemotiveerd om ermee te blijven werken.
- ✓ **Beloon gebruik van de app**
Verstrek aan het eind bijvoorbeeld een certificaat.
- ✓ **Let op taalgebruik**
Sluit het aan bij de gebruiker? Is het niet te ingewikkeld?

Gesprekstool

- ✓ **Zorg ervoor dat de tool laagdrempelig is in gebruik**
- ✓ **Denk na over de bruikbaarheid voor diverse doelgroepen en in verschillende situaties**
- ✓ **Het is mooi als een product uit te breiden is, maar doe dat met beleid**
Overlaad mensen niet met tools. Meer is niet altijd beter. Voegt uitbreiding iets extra's toe?

Gedragsverandering

- ✓ **Als je iets wilt veranderen, vraag je dan ook af hoe de mensen om wie het gaat daar in staan**
Dat is bepalend voor je aanpak. Bij leefstijl bijvoorbeeld, willen mensen met een verstandelijke beperking zelf ook gezonder eten en meer bewegen? En hoe kun je ze verleiden, motiveren om dat te gaan doen?
- ✓ **Betrek ook de omgeving erbij**
Familie, naasten, persoonlijk begeleiders, de zorginstelling.

- ✓ **Gedagsverandering begint niet met een instrument, maar met bewustwording**
Sla die stap niet over.
- ✓ **Geef niet alleen praktische tools en handvatten, maar besteed ook aandacht aan welke betekenis bepaald (problematisch) gedrag voor iemand heeft, of wat voor iemand betekenisvol is, en hoe je ook daar vervolgens op in kunt spelen**
Benader het onderwerp breder, vanuit positieve gezondheid.

Ethische vraagstukken, bijvoorbeeld rondom de ouder wordende cliënt, en ook ouder wordende naasten

- ✓ **Richt je op kennis over en inzicht in het vraagstuk**
Er zitten vaak heel veel kanten aan.
- ✓ **Besteed aandacht aan bewustwording bij betrokkenen en professionals**
- ✓ **Richt je op uitwisseling**
Zorg ervoor dat verschillende dilemma's en perspectieven duidelijk worden en bespreekbaar zijn.

Onderwijs

- ✓ **Bekijk of je afspraken kunt maken om iets te doen in een les**
- ✓ **Laat leerlingen, als ze met een bepaald onderwerp bezig zijn, eens actief op zoek gaan op het Kennisplein Gehandicaptensector**

Nog een tip!

Bekijk het [filmpje](#) (duur 2 minuten) om meer te weten te komen over impact.